

Obsah

O autorovi	15
Úvod	17
1. Didaktická vsuvka	27
2. Metodologický úvod	31
3. Výukové metody	34
Asociační metody	34
<i>Asociační evokace učiva</i>	34
Clustering	36
<i>Jak vypadá, jak se vaří, jak se staví</i>	37
Atraktivizace učiva	38
Brainstormingové metody	38
<i>Klasický brainstorming</i>	40
<i>Lístečková metoda</i>	41
<i>Banka nápadů</i>	43
Brainpool	43
Diamant	43
Brainwriting do kruhu	46
Delfská metoda	47
Diskusní pavučina	47
Generátor otázek	48
Gordonova metoda	49
Hierarchizační technika brainstormingu	49
HOBO metoda	51
Metoda 635	51
Metoda Phillips 66	52
Moderační galerie	52
Questionstorming	53
Rolestorming	54
Round Robin	55
Synektika	55
Návazné brainstormingové metody	58
Čas	60
Činnostní učení	60
<i>Početní divadélko</i>	61
Daltonské výukové metody	62
<i>Daltonský kruhový model</i>	63

<i>Daltonská metoda povinných a nepovinných úkolů</i>	65
<i>Daltonský týdenní plán</i>	66
<i>Daltonská práce v pracovních centrech</i>	68
<i>Daltonská pracovní smlouva</i>	70
Decrolyho metody	72
<i>Tematická výuka</i>	73
<i>Třídobá pedagogická metoda</i>	76
<i>Záhadné předměty</i>	78
Didaktické prostředky	78
<i>Desková hra</i>	80
<i>Film</i>	84
<i>Fotografie</i>	88
<i>Hudba</i>	98
<i>Karikatura</i>	103
<i>Komiks</i>	105
<i>Mapa</i>	107
<i>Obraz</i>	111
<i>Plakát</i>	111
<i>Počítačová hra</i>	113
<i>Poštovní známky</i>	122
<i>Pracovní list</i>	124
<i>Odpovědní list</i>	125
<i>Pracovní sešit</i>	125
<i>Prezentace</i>	126
<i>Sešit</i>	131
<i>Stavebnice</i>	132
<i>Tematická koláž</i>	134
<i>Učebnice</i>	134
<i>Zpravodajství</i>	136
Didaktické modifikace	138
Didaktická technika	145
<i>Didaktický kufřík</i>	146
<i>Kamera a fotoaparát</i>	147
<i>Televize</i>	149
Diferenční výukové metody	155
<i>Individuální selekce obtížnosti úkolů</i>	160
<i>Týmová selekce obtížnosti úkolů</i>	160
<i>Diferenční učení na stanovištích</i>	160
<i>Obálková participační metoda</i>	163
<i>Dílna budoucnosti</i>	163
Domácí úkoly	165

Dramatizační metody	169
<i>Act and speak</i>	171
<i>Bodysculpting</i>	171
<i>Divadlo fórum</i>	173
<i>Dramatický celek</i>	173
<i>Dramatizace textu</i>	179
<i>Hra v roli</i>	183
<i>Insenační metody</i>	188
E-learning	190
<i>Blended learning</i>	193
<i>Just in time</i>	193
<i>Learning management system</i>	194
<i>Sociální síť</i>	194
Evokační metody	194
Exkurze	194
Experiment	197
Freinetovské metody	200
<i>Korespondence mezi třídami</i>	200
<i>Tisk textů</i>	201
<i>Volné psaní</i>	202
Frontální výuka	202
<i>Interaktivní tabule</i>	203
<i>South African gambling game</i>	203
Gamifikace	204
Galerie a muzea	206
Herbartovské metody	211
Heuristické výukové metody	212
Hra (edukační)	212
<i>Barevná spolupráce</i>	213
<i>Bingo</i>	215
<i>Kdo jsem?</i>	219
<i>Otázkový baseball</i>	219
Integrovaná tematická výuka	220
<i>Aplikační úkoly</i>	221
Jenský plán	228
Kognitivní metody	228
<i>Alfa box</i>	229
<i>Analýza věcných rysů</i>	230
<i>Cyklus 5-E</i>	230
<i>Časová osa</i>	232
<i>Fish pool</i>	233

<i>Force fit</i>	234
<i>In/out metoda</i>	234
<i>Kostka</i>	235
<i>Krok za krokem</i>	236
<i>Metody kognitivních operací</i>	236
<i>Metoda ano/ne</i>	248
<i>Metoda CNB</i>	248
<i>Metoda V-CH-D</i>	249
<i>Morfologická matice</i>	250
<i>Occamova břitva</i>	251
<i>Odrážky</i>	251
<i>Organigramy</i>	252
<i>Pamětní tabule</i>	256
<i>Párové srovnávání</i>	257
<i>Pexeso</i>	257
<i>Plán se vzorcem ZKSH</i>	257
<i>Strategie podnětných otázek</i>	258
<i>Strom příčin a důsledků</i>	259
<i>Studijní deník</i>	259
<i>Šest dobrých sluhů</i>	259
<i>Šest klobouků</i>	260
<i>Tvoření scénářů</i>	260
<i>Udělování puntíků</i>	263
Komunikační metody	264
<i>Akvárium</i>	265
<i>ANO/NE</i>	266
<i>Bzučící skupiny</i>	267
<i>Debata</i>	267
<i>Hodnotové škály</i>	268
<i>Horké křeslo</i>	271
<i>Jdi na své místo</i>	271
<i>Kolotoč</i>	271
<i>Komunikační kruh</i>	272
<i>Komunikační metoda „pera doprostřed“</i>	273
<i>Metoda lodní porady</i>	273
<i>Názorová škála</i>	273
<i>Obří papír</i>	274
<i>Panelová diskuse</i>	275
<i>Poslední slovo patří mně</i>	275
<i>Referát</i>	276
<i>Rozhovor</i>	277

Řetězení diskuse	278
Řízená diskuse	278
Komunikační semafor	280
Signalizované odpovědi	280
Sokratovská metoda (rozhovor)	281
Storytelling	282
Tenis	283
Výklad	284
Výměna názorů	289
Konstruktivistické metody	289
Kooperativní učení	291
Čísla ve skupině	291
Skládačka	291
Jigsaw I	292
Jigsaw II	292
Tříkrokové interview	292
Land art	292
M-learning	295
Manažerské metody	296
Došlá pošta	297
Fiktivní firma	298
Koučování	299
Mastery learning	300
Metody práce s textem	300
Čtenářské dopisy	300
Čtení s otázkami	301
Doplňování	301
Dvojité deník	303
INSERT značky	304
Klíčová slova	306
Literární kroužek	307
Párové čtení	310
Podvojný deník	310
Práce s textem – skládání textu	311
Pyramida	311
Řízené poznámky	312
Řízené čtení	313
Společné čtení	313
SQ4R	313
Studijní průvodci	314
Svět v mé hlavě	314

Zpřeházené věty	315
Metody práce ve dvojicích	315
<i>Ping-pongový brainstorming</i>	318
<i>Psaní ve dvojicích</i>	318
<i>Think-pair-share</i>	318
Metody tvůrčího psaní	319
<i>5 W (who, what, where, when, why)</i>	319
<i>Hamburger</i>	320
<i>Metoda RAFT</i>	321
<i>Modelované psaní</i>	323
<i>Mapa příběhu</i>	323
<i>Metoda tvůrčího psaní – dokončení ukázky</i>	323
<i>Metoda tvůrčího psaní – příběhy k obrázkům</i>	324
<i>Metoda tvůrčího psaní – tady a teď</i>	324
<i>Pyramidový příběh</i>	324
<i>Role na zdi</i>	325
<i>Společné psaní</i>	326
<i>Řízené psaní</i>	326
Metody vzájemného učení	327
<i>Práce s textem – vzájemné učení</i>	328
<i>Práce s textem – vzájemné učení a skládání textu</i>	329
<i>Skládkové učení</i>	329
<i>Vytváření příkladů</i>	329
Montessoriovské metody	330
<i>Montessoriovské pomůcky</i>	331
<i>Připravené prostředí</i>	332
<i>Montessori like</i>	333
Myšlenková mapa	333
<i>Buzanova sedmikroková mentální mapa</i>	334
<i>Myšlenková mapa asociční</i>	335
Pojmová mapa	336
Pojmová mapa – práce s textem	337
Příběhová mapa	338
NeeliMali	338
Nuda	343
<i>Paměť žáků</i>	347
Pohybové metody	347
<i>Anketáři</i>	350
<i>Hon na odpověď</i>	351
<i>Kompot</i>	351
<i>Od otázky k otázce</i>	352

<i>Práce s chybou</i>	353
Práce s prameny	353
Pracovní plány	354
<i>Advance organiser</i>	354
<i>Týdenní plán</i>	355
Problémové výukové metody	356
<i>Konstruktivní problémy</i>	357
<i>Komunikační problémy</i>	360
<i>Myslenkové problémy</i>	361
Programované učení	374
Projektové výukové metody	376
Převodové metody	383
Přiřazovací metody	384
<i>Semafor</i>	384
Oborový den	385
Rébusy	386
<i>Křížovky a osmisměrky</i>	386
<i>Přesmyčky a doplňovačky</i>	386
RWCT: Čtením a psaním ke kritickému myšlení	387
Samostatná práce žáků	395
Simulační metody	395
Skupinová práce	397
<i>Skupinová práce – klasická</i>	398
<i>Expertní skupiny</i>	399
<i>Kmeny a kořeny</i>	400
<i>Metoda čtyř rohů</i>	405
<i>Zájmová učební centra</i>	406
<i>Redakce produktu</i>	407
<i>Rotace produktu</i>	408
<i>Sněhová koule</i>	409
<i>Skupinová práce – vyslanec</i>	412
<i>Studijní skupiny</i>	413
<i>Výuka v odděleních</i>	413
<i>Rozdělení žáků do skupin</i>	414
Soutěže	416
<i>Body, získávání a ztrácení</i>	417
<i>Struktura versus struktura</i>	419
Svobodná škola	420
<i>Sudbury Valley</i>	420
Školní výlet	423

Školní zahrada	424
Školní statek	426
Zvíře ve škole	427
Taxonomie	433
Bloomova taxonomie	434
Taxonomie pro využití mnohačetných inteligencí	438
Taxonomie učebních úloh	439
Testování a zkoušení	440
Baziliščí test	442
Didaktický test	442
Diferenční test	444
Kolíčkový test	445
Open-book exam	445
Orientační zkoušení	445
Pošeptej učiteli	446
Signalizace	446
Smysluplné učení	447
Tiché zkoušení	447
Třístupňová písemka	448
Vícetupňový test	449
Vzájemné zkoušení	452
Zkoušení před tabulí	453
Zkoušení jako součást výukového bloku	454
Hodnocení testu	463
Tradiční výuka	464
Třífázový model E-U-R	465
Týmové vyučování	470
Asistentské vyučování	471
Typy učení	471
Učení	472
Aktivní učení	472
Autentické učení	473
Otevřené učení	474
Smysluplné učení	474
Učení v životních situacích	475
Učení založené na zdrojích	475
Zážitková pedagogika	475
Zprostředkované učení	476
Vědecká konference	476
Volné psaní	477
Výukový plakát	478

Výzkumné metody	479
<i>Popisný výzkum</i>	479
<i>Historický výzkum</i>	480
<i>Experimentální výzkum</i>	480
<i>Výzkumné nástroje</i>	481
Waldorfské výukové metody	486
<i>Epochové vyučování</i>	486
<i>Eurythmie</i>	487
Začít spolu	488
<i>Výukové strategie</i>	488
<i>Pedagogický konstruktivismus a individualizace výuky</i>	489
<i>Prostředí třídy</i>	490
<i>Organizace výuky, formy a výukové metody</i>	491
<i>Klasifikace a hodnocení</i>	492
Žák učitelem	493
<i>Hodina naruby</i>	494
4. Hodnocení	495
Hodnocení žáků učitelem	495
<i>Klasifikace</i>	496
<i>Suportivní hodnocení</i>	500
<i>Slovní hodnocení</i>	504
<i>Klasifikace versus slovní hodnocení</i>	509
<i>Bodové hodnocení</i>	516
<i>Hodnocení procenty</i>	521
<i>Hodnocení body + procenta</i>	523
<i>Kriteriální hodnocení</i>	525
<i>Kombinace hodnocení</i>	526
<i>Řeč těla</i>	530
<i>Výkonnostní křivky</i>	531
<i>Žádné hodnocení</i>	534
<i>Další alternativy</i>	535
<i>Závěrečná hodnotící třináctka</i>	538
<i>Evaluační vyučování</i>	539
<i>Dotazník</i>	539
<i>Grafická evaluační</i>	541
<i>Hitace</i>	544
<i>Simpsonovi</i>	544
<i>Třídní klima a jeho měření</i>	544
<i>Nedokončené věty</i>	551
<i>Střepinkový soud</i>	551

Sebehodnocení žáků	552
<i>Hodnoticí list</i>	552
<i>Portfolio</i>	553
<i>Písemné sebehodnocení</i>	556
<i>Ranní a závěrečný kruh</i>	561
<i>Sebehodnocení individuální práce</i>	563
<i>Sebehodnocení školou</i>	563
<i>Spoluhodnocení s učitelem</i>	564
<i>V roli učitele</i>	566
<i>Zpětné zpravodajství</i>	567
Vzájemné hodnocení žáků	567
<i>Barvy</i>	568
<i>Kritéria – body</i>	569
<i>Návštěva galerie</i>	571
<i>Plus/minus</i>	571
<i>SWOT analýza</i>	572
5. Didaktická literatura	573
Doporučuji	573
Raději ne	575
Rozhodně ne	578
6. Škola s dobrou didaktikou	590
Didaktický appendix	590
Organizace výukového dne a vyučování vůbec	590
Žáci, třídy, učitelé	592
Závěr	594
Použité prameny	597